

Innspill til regjeringsplattform 2021-2025

Det må et reelt takskifte til dersom vi i Norge skal klare å ta vår del ansvaret for å kutte de ødeleggende globale klimagassutslippene. Deres vakt - de neste fire årene - blir helt avgjørende.

Skal vi lykkes trenger vi en politikk og omstilling av det norske samfunnet som gir betydelige utslippskutt. Det er samtidig avgjørende at denne omstillingen skjer på en rettferdig måte. En rettferdig omstilling skaper og tydeliggjør nye muligheter for vanlige folk over hele Norge. Det innebærer nye trygge arbeidsplasser, nye muligheter til verdiskaping og eksport, styrka etter- og videreutdanning for arbeidsfolk og færre sosiale og geografiske barrierer mot å ta klimasmarte valg.

EL og IT Forbundet representerer arbeidstakere i elektro, energi og IKT-sektorene. Et grønt skifte basert på blant annet elektrifisering og digitalisering vil gi våre medlemmer en nøkkelrolle. Her er våre innspill til ny regjeringsplattform.

1. Plan for elektrifiseringen av Norge

Det viktigste tiltaket for raske utslippskutt i Norge er elektrifisering. En omfattende elektrifisering av samfunnet gir også nye muligheter til verdiskaping, sysselsetting og eksport. Selv om stortingsmeldingen «Verdiskaping fra norske energiresurser, løftet behovet for og inneholdt ambisjon om en elektrifiseringsstrategi trengs en mer omfattende og konkret plan. Dette må være en strategi for rask innfasing av utslippsfri teknologi samtidig som man sikrer langsiktig sosial aksept, som bidrar til rask utvikling av nett og lading, som legger til rette for at kraftmarkedet kan respondere på økt etterspørsel, og som utnytter mulighetene til verdiskaping og sysselsetting. «Str

Vi anbefaler at regjeringen:

- Legger fram en elektrifiseringsstrategi som legger til rette for økt produksjon av fornybar energi, utslippsfri energibruk på tvers av sektorene og et kraftsystem tilpasset framtidens behov.

- Konsesjons- og søknadsprosessene for kraftnettprosjekter gjennomgås, og kapasiteten til saksbehandling i NVE, RME og OED styrkes.
- Legge til rette for norsk leverandørkompetanse på utbygging og vedlikehold av kraftnettet.
- Endre Enova-mandatet slik at tiltak i kvotepliktig sektor med kjent teknologi kan støttes.
- Etablere en nasjonal utbyggingsplan for ladeinfrastruktur langs vei og sjø.
- Setter konkrete mål for energieffektivisering i bygg og industri, og etablerer en konkret nedtrappingsplan for energibruk med en tilhørende virkemiddelpakke med eksisterende og nye virkemidler for å realisere målene.
- Øker CO2-avgiften gradvis til 2000 kroner per tonn innen 2030. Reduserer elavgiften i takt med at CO2-avgiften økes.
- Opprettholder anskaffelsesfordeler for El-biler.
- Vektingen av miljø i offentlige anskaffelser økes betydelig, blant annet for å utvikle et hjemmemarked for leverandører av miljøteknologi.

2. Kraftproduksjon og lokal forankring

En omfattende elektrifisering av samfunnet vil kreve økt produksjon av fornybar kraft. Skal vi ha nok kraft til å bygge framtidens Norge, og samtidig legge til rette for en globalt konkurransedyktig norsk kraftpris vil det kreves mer energi fra alle fornybare kilder – vann, landvind, havvind og sol. I tillegg er det avgjørende viktig at utbygging skjer med hensyn til natur og miljø og at det sikres lokal medbestemmelse og kompensasjon.

Vi anbefaler at regjeringen:

- Legger til rette for lønnsomme investeringer i ny vannkraftproduksjon og oppgraderinger av vannkraftverkene.
- Så raskt som mulig gjenopptar konsesjonsbehandlingen av vindkraftprosjekter.
- Innfører en produksjonsavgift – der inntektene går direkte til vertskommunene.
- Innfører beskatning og eierskapsbegrensninger på vindkraft likt det som gjelder for vannkraft.

- Øker tempoet i tilrettelegging og utbygging av havvind og sørge for rammebetingelser som muliggjør etablering av nasjonale leverandørkjeder i tilknytning til næringa.

3. Kompetanse til framtidens Norge

Omstilling av samfunnet vil endre kompetansebehovet til norsk næringsliv. I møte med framtiden blir det derfor viktig med en god oversikt over hvilken kompetanse som vil behøves framover og en plan for hvordan vi best kan møte dette behovet. Framskrivinger fra SSB viser blant annet at vi vil mange 100.000 fagarbeidere i 2030. En styrking av yrkesfagene, lærlingordningen og etter- og videreutdanningene blir derfor sentralt.

IKT-kompetanse blir stadig viktigere i alle deler av arbeidslivet, ikke bare i IKT-næringene. De siste årene har sysselsatte med IKT-utdanning har økt fem ganger mer enn den generelle sysselsettingen. IKT har bidratt til 80 prosent av den samlede produktivitetsøkningen i økonomien og vil ha en avgjørende rolle i omstillingsmulighetene Norge nå står overfor.

Vi anbefaler at regjeringen:

- Gjennomfører en nasjonal kartlegging og analyse av kompetansebehovene som følger med de nye satsingene i den grønne omstillingen.
- Styrker samarbeidet mellom partene i arbeidslivet og utdanningsinstitusjonene om å utvikle programmer tett på industrien og næringslivets behov i alle delene av utdanningsløpet.
- Oppretter nasjonale, partstyrte fond som sikrer arbeidstakere full lønnskompensasjon under etterutdanning.
- Styrker IKT kompetanse i alle utdanningsløp, og øke antall studieplasser i IKT-utdanningene.
- Innfører en nasjonal standard ved offentlige innkjøp og anbud (også ved mindre innkjøp), som favoriserer seriøse bedrifter med faste ansatte, fagarbeidere og lærlinger.
- Styrker fagskolesektorens økonomi og handlingsrom for å sikre bedre karriere- og utviklingsmuligheter i yrkesfagene og relevant etterutdanning for arbeidslivet.
- Gir videregående skoler ressurser til innkjøp av nytt og moderne utstyr

4. Styrk det seriøse og organiserte arbeidslivet

Det organiserte arbeidslivet er en forutsetning for at det grønne skriftet skal bli rettferdig, og for å sikre et godt arbeidsliv. Det er også førstelinjeforsvaret mot useriøse aktører, arbeidslivskriminalitet og økte forskjeller.

Både bedrifter, arbeidstakere og samfunnet som helhet er tjent med at mange er med i en fagforening. Det har gitt oss høy sysselsetting, sunn lønnsdannelse, små forskjeller og en sterk økonomi. Derfor er det også en viktig politisk oppgave å legge til rette for et organisert arbeidsliv. I neste stortingsperiode må arbeidstakernes rettigheter og incentivene for å være organisert styrkes.

Vi anbefaler regjeringen:

- Styrker retten til fast jobb. Fjerner den generelle adgangen til midlertidige ansettelser i arbeidsmiljøloven.
- Forbyr innleie fra bemanningsbyråer
- Stiller krav om tariffavtale i offentlig anbud
- Innfører kollektiv søksmålsrett
- Øker fagforeningsfradraget
- Styrker Arbeidstilsynet, Petroleumsstilsynet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

5. Digitalisering

Digitalisering er avgjørende for å møte kravene om mer effektivitet og kvalitet i offentlige og private virksomheter. Digitalisering er også en forutsetning for å lykkes med den grønne omstillingen.

Det gjør IT-næringen til en av de aller viktigste næringene vi har. Det gjelder både i kraft av egen størrelse og potensial, og fordi den bidrar med innovasjon og utslippsreduksjoner i andre næringer og i offentlig sektor.

Staten må bli flinkere til å jobbe tettere med IT-næringen, og den må bruke sin innkjøpskraft til å legge til rette for innovasjon. Det er viktig at offentlige

kontrakter rigges slik at små og mellomstore IT-bedrifter i Norge kan delta i anbudskonkurransene.

Digitaliseringen må gjennomføres med høy etisk bevissthet, et oppdatert regelverk som sikrer personvernet og godt utbygd infrastruktur som sikrer hele befolkningen tilgang på bredbånd og de digitale tjenestene.

Vi anbefaler at regjeringen:

- sikrer at det offentlige må i større grad bruke sin innkjøpsmakt til å legge til rette for nye arbeidsplasser og utvikling av IT-næringen i Norge.
- gjør IKT-sikkerhet til et satsingsområde innen utdanning og forskning
- oppretter et teknologifond som kommuner kan benytte seg av for å ta i bruk digitale løsninger og velferdsteknologi.
- sikrer et offentlig eid digitalt stamnett.
- sørger for at minimum 95 prosent av husholdningene, bedrifter og offentlige kontorer har tilgang til bredbånd med hastigheter på minimum én gigabit per sekund i løpet av 2025. Der dette blir vanskelig, skal det som et minimum være tilgang til bredbånd med 100 megabit per sekund
- øker tilskuddsordningen for bredbånd til én milliard kroner per år. Statlige bredbåndsstøtte er nødvendig for å bygge ut områder som ikke klarer det på rene kommersielle vilkår.

Ved spørsmål kontakt:

Jan Olav Andersen
Forbundsleder
Jan.olav.andersen@elogit.no
Tlf. 908 55 826

Ole Marius Aune Sandmo
Kommunikasjonssjef
Ole-marius.sandmo@elogit.no
Tlf. 416 04 433

